

Sygn. akt I C 641/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Alicja Zych

Protokolant: protokolant sądowy Ilona Pasternak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2014 roku w Lublinie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko G. K.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. tytuł wykonawczy w postaci ugody sądowej zwartej przed Sadem Rejonowym Lublin – Zachód w L. w sprawie sygn. akt I Ns 1285/11 w dniu 16 grudnia 2011 roku zaopatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 3 lutego 2012 roku pomiędzy J. K. i G. K. pozbawia wykonalności

w części tj. ponad kwotę 77 053,27 zł (siedemdziesiąt siedem tysięcy pięćdziesiąt trzy złote dwadzieścia siedem groszy),

2. oddała powództwo w pozostałej części,

3. zasądza od pozwanej G. K. na rzecz powoda J. K. kwotę 9 217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

4. nakazuje pobrać pod pozwanej G. K. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Lublinie) kwotę 14 500 zł tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych, w pozostałym zakresie nieuiszczone koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa

Sygn. akt **I C 641/13**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 czerwca 2013 roku, powód J. K. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - ugody zawartej w dniu 16 grudnia 2011 roku, pomiędzy nim, a pozwaną G. K., w sprawie o sygn. akt I Ns 1285/11, zaopatrzonej klauzulą wykonalności, postanowieniem z dnia 3 lutego 2012 roku, zobowiązującej powoda do uregulowania na rzecz pozwanej G. K. kwoty 400.000 zł.

Ponadto, powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu według norm prawem przepisanych (petitum pozwu, k. 2).

W uzasadnieniu pozwu, J. K. podniósł, że w wyniku zawarcia ugody, o której mowa w petitum pozwu, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie J. G. wszczął przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne. Jednocześnie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku B. M. prowadził postępowanie egzekucyjne z wniosku (...) S.A. z siedzibą w U. przeciwko pozwanej w niniejszej sprawie, obejmujące kwotę 400.000 zł. W sprawie tej, Komornik Sądowy B. M. zobowiązał powoda

do uregulowania wskazanej powyżej kwoty, niemniej jednak, nie bezpośrednio „do rąk” G. K., lecz na rachunek Komornika Sądowego, co powód uczynił.

W związku z powyższym, w ocenie J. K., spełnił on wobec pozwanej świadczenie, wynikające z ugody sądowej, a zatem jego zobowiązanie wygasło (uzasadnienie pozwu, k. 3-4).

W pismach procesowych z dnia: 12 grudnia 2013 roku i 13 lutego 2014 roku, pozwana G. K. nie uznała powództwa, wnosząc o jego oddalenie.

Uzasadniając reprezentowane stanowisko wskazała, że, „na dzień dzisiejszy”, z uwagi na umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 3013/12, nie istnieje już tytuł wykonawczy, na podstawie którego prowadzone było to postępowanie, a zatem świadczenie, jakie zostało uregulowane przez J. K. na rzecz Spółki (...) S.A. z siedzibą w U. należy traktować jako świadczenie nienależne tejże Spółce.

Pozwana podniosła także, że jeżeli powód, faktycznie dokonał wpłaty kwoty 439.552,00 zł to sam fakt wpłaty, sposób, (...), w tym zakresie wzbudzają uzasadnione obawy, czy, jak i kiedy oraz w jakiej wysokości J. K. uregulował zobowiązanie pozwanej na rzecz Spółki i w jaki sposób należność ta została Spółce przekazana. Ponadto wysokość kwoty wskazanej powyżej, nie wyczerpywała roszczeń pozwanej w stosunku do powoda, gdyż „na chwilę obecną” winny być nadto uwzględnione: pozostała kwota należności głównej wraz z kolejnymi odsetkami oraz koszty postępowania egzekucyjnego.

Oprócz powyższego, G. K. podniosła, że nie zapadło żadne prawomocne rozstrzygnięcie przesądzające o tym, iż byłaby ona zobowiązana do uiszczenia na rzecz Spółki (...) S.A. z siedzibą w U. kwoty 400.000 zł, a nadto, że pełnomocnik L. S. reprezentował w różnych postępowaniach toczącymi się pomiędzy tymi samymi podmiotami dwie różne strony (pisma procesowe, k.99-101; 114-117).

W toku postępowania strony podtrzymywały reprezentowane stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 grudnia 2011 roku, przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie I Wydział Cywilny, w sprawie o sygn. akt I Ns 1285/11, J. K. i G. K. zawarli ugodę o następującej treści: „wnioskodawczyni G. K. i uczestnik J. K. dokonują zgodnego podziału majątku wspólnego, w skład którego wchodzi nieruchomością zabudowana domem mieszkalnym, położona w L. przy ul. (...), dla której prowadzona jest w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie księga wieczysta nr (...) oraz 2.910 akcji imiennych w spółce (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w U., wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), w ten sposób, że wskazana nieruchomością oraz akcje spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w U. zapisane na wnioskodawczynię w liczbie 10 oraz na uczestnika 2.900 będą stanowiły wyłączną własność uczestnika J. K. ze spłatą dla wnioskodawczyni G. K. w kwocie 400.000 zł, przy czym kwota 300.000 zł jako spłata z nieruchomości oraz 100.000 zł jako spłata z akcji.

Spłata nastąpi w następujący sposób: pierwsza rata w kwocie 100.000 zł w terminie jednego miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia, kolejna rata – w kwocie 150.000 zł w terminie czterech miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia oraz 150.000 zł w terminie siedmiu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia” (dowód: ugoda, k. 56 akt o sygn. I Ns 1285/11; okoliczność bezsporna).

Powyższej ugodzie sądowej, Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie I Wydział Cywilny, postanowieniem z dnia 3 lutego 2012 roku, nadał klauzulę wykonalności (dowód: postanowienie, k. 5 tom I akt o sygn. Km 913/12; okoliczność bezsporna).

Na skutek powyższego, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie J. G., w sprawie o sygn. akt Km 913/12, wszczął na wniosek wierzyciela G. K. postępowanie egzekucyjne przeciwko J. K. (dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k. 42 tom I akt o sygn. Km 913/12; okoliczność bezsporna).

Jednocześnie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku B. M. prowadził postępowanie egzekucyjne z wniosku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w U. przeciwko G. K.. Tytułem wykonawczym był nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 9 października 2012 roku, zapadły w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1585674/12, którym Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nakazał pozwanym: G. K. i J. K. w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu solidarnie zapłacił powodowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w U. kwotę 400.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 30 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty – zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, postanowieniem z dnia 9 października 2012 roku (dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k. 14 akt o sygn. Km 3013/12; tytuł wykonawczy, k. 3 akt o sygn. Km 3013/12; okoliczność bezsporna).

W dniu 23 stycznia 2013 roku, Spółka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w U. wniosła również o przeprowadzenie egzekucji z wierzytelności przysługującej dłużnikowi G. K. w stosunku do jej osobistego dłużnika J. K. z tytułu ugody sądowej z dnia 16 grudnia 2011 roku, zapadłej przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt I Ns 1285/11, zaopatrzonej klauzulą wykonalności, postanowieniem z dnia 3 lutego 2012 roku (dowód: wniosek, k. 40 akt o sygn. Km 3013/12; okoliczność bezsporna).

W związku z powyższym, w dniu 1 lutego 2013 roku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Ś. B. M. zajął wierzytelność do kwoty należności głównej 400.000 zł.

Jednocześnie zobowiązał dłużnika zajętej wierzytelności – J. K., aby należnego świadczenia nie uiszczał dłużnikowi G. K., lecz złożył je na konto Komornika Sądowego (dowód: zajęcie wierzytelności, k. 64 akt o sygn. Km 3013/12; okoliczność bezsporna).

Dnia 6 lutego 2013 roku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku B. M. wystawił zaświadczenie, w którym poinformował, że „w dniu 5 lutego 2013 roku, na poczet zadłużenia w sprawie egzekucyjnej Km 3013/12 wpłynęła kwota w wysokości 439.552,00 zł od J. K. tytułem zajęcia wierzytelności z dnia 23 stycznia 2013 roku i kolejno 1 lutego 2013 roku, wynikającej z postanowienia Sądu Rejonowego Lublin – Zachód z dnia 16 grudnia 2011 roku, Sygn. akt I Ns 1285/11”. Z treścią zaświadczenia G. K. zapoznała się (dowód: zaświadczenie, k. 75 akt o sygn. Km 3013/12).

W związku z powyższym, w dniu 13 lutego 2013 roku, J. K. złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie J. G., który to jednak wniosek, postanowieniem z dnia 14 lutego 2013 roku został oddalony. W uzasadnieniu Komornik Sądowy wskazał, że nie wystąpiło zwolnienie dłużnika z długu, bowiem świadczenie należne wierzycielowi w sprawie Km 913/12 nie zostało spełnione. Uiszczanie wpłat podmiotom trzecim, poza prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym nie powoduje bowiem spłaty zadłużenia (dowód: wniosek, k. 11 tom III akt o sygn. Km 913/12; postanowienie, k. 17 tom III akt o sygn. Km 913/12).

Natomiast Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku B. M., postanowieniem z dnia 18 lutego 2013 roku, postanowił:

1. umorzyć postępowanie egzekucyjne;
2. ustalić, że J. K. jako trzeciodłużnikowi w sprawie przypada 77.053,27 zł tytułem zwrotu;
3. po uprawomocnieniu się niniejszego postanowienia, zrealizować zajęcie wierzytelności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie J. G. z dnia 14 lutego 2013 roku w sprawie Km 913/12 prowadzonej z wniosku G. K. przeciwko J. K.;
4. ustalić, że na poczet tytułu wykonawczego w postaci: nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z dnia 9 października 2012 roku w sprawie o sygn. VI Nc-e 1585674/12 wyegzekwowano kwotę 315.000 zł (dowód: postanowienie, k. 98 akt o sygn. Km 3013/12).

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na wskazanych powyżej dowodach.

Odnośnie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, należy wskazać, iż żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń, co do ich prawdziwości. Sąd z urzędu nie dostrzegł również jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania ich mocy dowodowej. Stąd też, ta kategoria dowodów została obdarzona przez Sąd w całości walorem wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego jest zasadne w części i w tym zakresie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło (...).

W przedmiotowej sprawie, na tę właśnie okoliczność, powołał się powód J. K., która okazała się być sporną pomiędzy stronami niniejszego postępowania. Uregulował on bowiem kwotę 439.552,00 zł, w wyniku zajęcia przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w dniu 1 lutego 2013 roku wierzytelności do kwoty należności głównej 400.000 zł, składając ją jednak na konto Komornika Sądowego, który de facto, abstrahując od niniejszej sprawy, nie jest pełnomocnikiem wierzyciela i nie wiąże go z nim jakkolwiek stosunek cywilnoprawny, lecz jedynie działa na rzecz wierzyciela, dlatego, że otrzymał on ochronę prawną ze strony władzy publicznej (dowód: zajęcie wierzytelności, k. 64 akt o sygn. Km 3013/12; okoliczność bezsporna).

W pierwszej kolejności, należy podnieść, że podstawę spełnienia świadczenia w toku egzekucji – przy czym, nie w przypadku egzekucji z nieruchomości – stanowi przepis art. 815 k.p.c. Zgodnie z treścią paragrafu 1 tego przepisu, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, wszelkich wpłat komornikowi można dokonać gotówką lub poleceniem przelewu na rachunek komornika, a za zgodą komornika, także w inny sposób.

Z paragrafu 2 art. 815 k.p.c. wynika natomiast, że pokwitowanie komornika ma taki sam skutek, jak pokwitowanie wierzyciela sporządzone w formie dokumentu urzędowego. Taki dokument stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. i korzysta on z domniemania prawdziwości.

Pokwitowanie, o którym mowa w art. 815 § 2 k.p.c., jest zatem, w swym znaczeniu zrównane z pokwitowaniem wierzyciela, o którym mowa w art. 462 k.c. Pokwitowanie z art. 462 k.c. ma natomiast to znaczenie, iż poświadcza fakt wykonania zobowiązania przez dłużnika w zakresie udokumentowanym w pokwitowaniu i na rzecz oznaczonego w nim wierzyciela. K. Z. uważa, że jest ono oświadczeniem woli, jednak wydaje się, iż jest ono raczej oświadczeniem wiedzy - potwierdzeniem faktu spełnienia świadczenia i nie zawiera w sobie woli powstania, zmiany lub ustania stosunku prawnego (oraz nie wywołuje takich skutków). W każdym razie, pokwitowanie, o którym mowa w art. 462 k.c., poświadcza fakt, iż świadczenie zostało prawidłowo spełnione i w tym zakresie zobowiązanie wygasło.

Skoro więc pokwitowanie komornika ma takie samo znaczenie, jak pokwitowanie wierzyciela, to z chwilą spełnienia świadczenia komornikowi, zobowiązanie wygasa, niezależnie od tego, czy następnie wierzyciel z tego świadczenia skorzysta.

Inaczej rzecz ujmując, spełnienie świadczenia następuje z chwilą, gdy świadczenie otrzymał komornik, niezależnie od tego, kiedy i czy w ogóle skorzystał z niego wierzyciel. A zatem, z punktu widzenia dłużnika nie jest istotne, czy wierzyciel uzyska zaspokojenie swej wierzytelności. Wystarczające jest, by komornik otrzymał świadczenie.

Podkreślić jednak należy, że artykuł 815 k.p.c. nie statuuje jednak zasady, iż spełnienie świadczenia komornikowi zwalnia dłużnika z długu. Jest on tylko tej zasady przejawem. Już na tle kodeksu postępowania cywilnego z 1930 roku, Sąd Najwyższy stwierdził, iż "wypłata zajętej sumy na rzecz organu egzekucyjnego, który zajęcia dokonał, zwalnia

dłużnika zajętej wierzytelności z długu wobec wierzyciela w części przekazanej organowi egzekucyjnemu. W tej części zobowiązanie dłużnika zajętej wierzytelności wygasa".

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, należy wskazać, że dnia 6 lutego 2013 roku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku B. M. wystawił zaświadczenie, w którym poinformował, że „w dniu 5 lutego 2013 roku, na poczet zadłużenia w sprawie egzekucyjnej Km 3013/12 wpłynęła kwota w wysokości 439.552,00 zł od J. K. tytułem zajęcia wierzytelności z dnia 23 stycznia 2013 roku i kolejno 1 lutego 2013 roku, wynikającej z postanowienia Sądu Rejonowego Lublin – Zachód z dnia 16 grudnia 2011 roku, Sygn. akt I Ns 1285/11”.

W związku z powyższym oraz w oparciu o poczynione w tym przedmiocie rozważania prawne, Sąd doszedł do przekonania, że powód J. K., w sposób niebudzący wątpliwości wykazał, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego, jego zobowiązanie wobec G. K. wygasło. Wygaśnięcie jego zobowiązania nastąpiło poprzez jego spełnienie wobec dokonania zajęcia tej samej wierzytelności w innej sprawie przeciwko G. K..

Fakt, że wierzycielka nie otrzymała należności do swoich rąk, jest natomiast dla oceny skutków prawnych tego zdarzenia obojętny. Spełnienie świadczenia nastąpiło w toku postępowania egzekucyjnego, chociaż prowadzonego przez innego komornika, a wnioskodawca który otrzymał zawiadomienie o zajęciu wierzytelności nie mógł zachować się inaczej, niż spełnić świadczeni zgodnie z dokonanym zajęciem.

W przedmiotowej sprawie jednak, nie nastąpiło zwolnienie powoda w całości z długu, w wynikającego z treści ugody sądowej z dnia 16 grudnia 2011 roku.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku B. M., postanowieniem z dnia 18 lutego 2013 roku, postanowił wprawdzie umorzyć postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 3013/12, niemniej jednak dodatkowo ustalił, że J. K. jako trzeciodłużnikowi w sprawie przypada kwota 77.053,27 zł tytułem zwrotu, bowiem na poczet tytułu wykonawczego w postaci: nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z dnia 9 października 2012 roku w sprawie o sygn. VI Nc-e 1585674/12 wyegzekwowana została kwota 315.000 zł (postanowienie, k. 98 akt o sygn. Km 3013/12).

W związku z powyższym, Sąd – tytuł wykonawczy w postaci ugody sądowej zawartej przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt I Ns 1285/11 w dniu 16 grudnia 2011 roku, zaopatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 3 lutego 2012 roku, pomiędzy J. K., a G. K. – pozbawił wykonalności w części, tj. ponad kwotę 77.053,27 zł.

W pozostałej części, Sąd powództwo oddalił.

W przedmiotowej sprawie, pozwana G. K. podniosła, że nie zapadło żadne prawomocne rozstrzygnięcie przesądzające o tym, iż byłaby ona zobowiązana do uiszczenia na rzecz Spółki (...) S.A. z siedzibą w U. kwoty 400.000 zł.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że, jak wynika z akt niniejszej sprawy, sprawa o sygn. akt I C 889/13 została umorzona wobec cofnięcia powództwa przez G. K.. Co więcej, pozwana nie wykazała, aby podjęła chociażby jakiegokolwiek czynności w celu zapobiegnięcia prowadzenia wobec niej, postępowania egzekucyjnego na podstawie wystawionego w sposób sprzeczny z przepisami prawnymi tytułu wykonawczego.

Końcowo pozwana wskazała, że pełnomocnik powoda L. S. reprezentował w różnych postępowaniach, toczącymi się pomiędzy tymi samymi podmiotami, dwie różne strony.

Jak wynika jednak z oświadczenia złożonego przez powoda, jego pełnomocnik nie reprezentował Spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w U. w sprawie o sygn. akt I C 889/13.

Temu oświadczeniu, pozwana nie zaprzeczyła.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. stanowiącego o zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu.

Dlatego też pozwana G. K., będąca stroną przegraną w niniejszej sprawie, zobowiązana była uiścić na rzecz J. K. kwotę 9.217 zł stanowiącą: część uiszczoną przez powoda opłaty sądowej od pozwu w wysokości 2.000 zł (postanowienie, k. 64-65) oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 7.217 zł (opłata skarbowo-dowód wpłaty, k. 103), na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Z kolei rozstrzygnięcie zawarte w pkt V wyroku uzasadnione jest treścią art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku „o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 ze zm.).

W przedmiotowej sprawie, na nieuiszczone koszty sądowe składała się brakująca część opłaty od pozwu, (obliczona stosunkowo do przegranej).

W pozostałej części zaś, wobec zwolnienia powoda od obowiązku poniesienia opłaty od pozwu ponad kwotę 2.000 zł, a zatem, wobec braku podstaw do obciążenia go tą opłatą, Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa, w oparciu o treść art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku „o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 ze zm.).

Z tych też względów oraz w oparciu o wskazane powyżej przepisy, Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.